

Toespraak Vliegeniersherdenking 27 juni 2026.

Vroeger was oorlog de norm en niet de uitzondering. Wie de geschiedenis kent die weet dat vrede alleen maar een pauze was tussen twee oorlogen, omdat de kogels op waren en de soldaten moe.

We leven nu in een vreemde tijd. De feiten geven aan dat de wereld veiliger is dan in het verleden, maar voelt door de voortdurende stroom van informatie gevaarlijker dan ooit. Dat leidt tot doemdenken zeker bij de jeugd die nooit iets heeft geproefd van het vermogen tot wederopstanding en herstel na de tweede wereldoorlog.

De andere kant van de medaille is dat we geconfronteerd worden met een afbraak van de instanties die onze vrede van de afgelopen tachtig jaar hebben gegarandeerd, de NAVO, de Verenigde Naties, de VN Veiligheidsraad. Vandaag geldt opnieuw simpelweg het recht van de sterkste: kijk naar Trump, Netanyahu, Erdogan en Poetin. En wat doen wij? Wij bouwen wapenfabrieken omdat we vrede willen. Dat klinkt niet erg logisch en dat is het ook niet. Maar we menen dat we niet anders kunnen. We voegen ons naar de nieuwe norm: het recht van de sterkste!

Op zo'n moment gaan mijn gedachten terug naar 1989. Toen vond in Peking een grote studentenopstand plaats. Op de beroemde foto die tijdens de acties op het Plein van de Hemelse Vrede werd genomen is te zien dat één demonstrant een colonne tanks het doorrijden probeert te beletten. Eén enkel individu tegen het hele systeem!

Wat kunnen wij dan doen?

Ik kan alleen maar zeggen wat we NIET moeten doen: je niet uitspreken, onverschillig zijn, wegstijven. Zoals een groot deel van onze bevolking bij de deportatie van de joodse Nederlanders heeft gedaan.

Ik citeer in dit verband Paus Franciscus die zei in zijn encycliek Laudato Si: "Helaas is er een algemene onverschilligheid ten opzichte van de tragedies die nog altijd plaatsvinden in verschillende delen van de wereld. Het gebrek aan reacties ten opzichte van deze drama's van onze medemensen is een teken van verlies van het gevoel van verantwoordelijkheid voor onze gelijken waarop iedere beschaafde maatschappij zou moeten zijn gebaseerd." Einde citaat.

We leven in een tijdperk waarin de bevolking van Oekraïne al vier jaar lijdt onder een vreselijke oorlog, waarin al duizenden burgers zijn gedood of verminkt, waarin aan beide zijden honderdduizenden soldaten zijn gedood. In een tijd waarin Gaza zowat is platgewalst, op de westoever de Palestijnen worden gepest, vernederd en weggejaagd, waar in Libanon dagelijks onschuldige slachtoffers vallen. De wereld waarin de VS ongenueanceerd en nauwelijks beargumenteerd Iran aanvalt. En dan hebben we het niet eens over de voor ons onbegrijpelijke conflicten in Afrika.

Wat staan we dan hier in vredesnaam te doen? Precies dát: **in vredesnaam!** In de naam van de vrede. We herdenken omdat we niet onverschillig willen zijn. We herdenken om elkaar te waarschuwen. We herdenken omdat.....het belangrijk is om het grote geweld in de wereld terug te brengen naar deze 7 jonge mannen, die we ook niet kennen, maar die zijn gestorven voor onze

vrijheid.

Willem Vermeer,
voorzitter Kunst en Cultuurraad Valkenburg aan de Geul